

RIKSDAGENS SVAR 19/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om djuravelsverksamhet och till lagar om ändring av djurskyddslagen och hästhushållningslagen

Ärende

Regeringen har till 2013 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till lag om djuravelsverksamhet och till lagar om ändring av djurskyddslagen och hästhushållningslagen (RP 167/2013 rd).

Beredning i utskott

Jord- och skogsbruksutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (JsUB 4/2014 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lagar:

Lag

om djuravelsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om stamböcker för avelsdjur och om stambokförande sammanslutningar, om handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt om införsel av dessa. Det som i denna lag bestäms om stamböcker gäller även register som motsvarar stamböcker.

Bestämmelser om vilka djurarter det förs stambok över samt bestämmelser om för vilka djurarters del denna lag gäller de handlingar som

rör djur som används för avel och deras könsceller och embryon och införseln av dessa utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet med beaktande av vad som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning om djuravel eller i den nationella lagstiftningen om djursjukdomar, zoonoser, djurskydd och jordbruksstöd.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om djurskyddslagen (247/1996), lagen om djursjukdomar (441/2013) eller lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de tillämpas i stället för denna lag.

2 kap.

Godkännande av stambokförande sammanslutning, reglemente och stambok

3 §

Godkännande av en stambokförande sammanslutning

På ansökan kan Livsmedelssäkerhetsverket som stambokförande sammanslutning för en ras som nämns i en förordning som utfärdats med stöd av 1 § godkänna en offentlig eller privaträttslig sammanslutning som har tillräcklig sakkännedom samt administrativa och ekonomiska förutsättningar för att effektivt sköta uppgiften som stambokförare. Den stambokförande sammanslutningen ska dessutom ha tillgång till uppgifter om ett tillräckligt antal djur med tanke på genomförande av ett avelsprogram som är inriktat på förbättring eller bevarande av rasen i fråga.

Till ansökan om godkännande ska det fogas utredning om de omständigheter som avses i 1 mom. och ett förslag till reglemente för rasen eller linjen. Om ansökan gäller stamboksföring av djur som hör till en ras för vilken stambok som gäller den ursprungliga rasen har godkänts, ska sökanden dessutom visa att sökanden iakttar de principer som fastställts av den stambokförande sammanslutning som för stambok över den ursprungliga rasen. Till ansökan ska det dessutom fogas en utredning över hur man säkerställer att djurhållarna behandlas jämnt vid stamboksföringen.

En sökande som uppfyller förutsättningarna för godkännande ska godkännas som stambokförande sammanslutning för rasen i fråga. Ansökan kan dock avslås, om någon annan sammanslutning redan har godkänts som stambokförande sammanslutning för den rasen och ett godkännande av sökanden skulle äventyra förbättrandet eller bevarandet av rasen eller verksamheten för den stambokförande sammanslutning som tidigare har godkänts, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning.

Ansökan om godkännande som stambokförande sammanslutning för en namngiven ras

av hästdjur kan dessutom avslås, om hästdjur av den rasen kan införas i en stambok som förs av en sammanslutning i Finland som tidigare har godkänts som stambokförare och som iakttar de principer som fastställts av den sammanslutning som för stambok över den ursprungliga rasen i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som vid tillämpningen av Europeiska unionens lagstiftning om verksamheten på Europeiska unionens inre marknad jämföras med medlemsstater i Europeiska unionen enligt ett avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och staten i fråga (*medlemsstat*).

Stambokförande sammanslutningar är skyldiga att utan dröjsmål underrätta Livsmedelssäkerhetsverket om väsentliga förändringar i sin verksamhet.

Närmare bestämmelser om grunderna för godkännande av stambokförande sammanslutningar samt om det förfarande som ska iakttagas vid godkännandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Reglemente

En stambokförande sammanslutning ska göra upp ett reglemente enligt ras eller linje. I reglementet ska följande ingå:

1) en utredning över avelsmålen för rasen eller linjen i fråga,

2) en definition av rasens eller linjens särdrag,

3) uppgifter om de system som används vid individualisering av djuren, vid bestämning av djurens härstamning samt vid utnyttjande av uppgifterna om avkastning och resultat,

4) uppgifter om stambokens uppbyggnad och indelning,

5) en utredning över de grunder på vilka djur införs i stamboken,

6) uppgifter om de bedömningsmetoder som används vid bestämmandet av de grundläggande målen för ett djurs avelsvärde eller urval.

Livsmedelssäkerhetsverket godkänner reglementet när verket beslutar om godkännande av den stambokförande sammanslutningen. Änd-

ringar i reglementet ska godkännas av Livsmedelssäkerhetsverket innan det ändrade reglementet tas i bruk.

Närmare bestämmelser om innehållet i ett reglemente får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

5 §

Stambok och förande av stambok

Godkända stambokförande sammanslutningar ska föra stambok.

En stambok ska innehålla uppgifter som är väsentliga med tanke på identifieringen av ett djur, uppgifter om djurets härstamning och uppgifter som beskriver djurets avelsvärde eller prestationer.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som för respektive djurart ska antecknas i stamboken får meddelas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 §

Införande av djur i stambok

Ett djur ska på ansökan införas i stamboken, om djuret uppfyller de krav som ställs på rasen i reglementet.

I stamboken ska på ansökan även införas ett djur som enligt bestämmelserna i Europeiska unionens lagstiftning om djuravel har införts i den aktuella rasens eller linjens stambok i någon annan medlemsstat.

Närmare bestämmelser om införande i stambok för respektive djurart får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

3 kap.

Handlingar som gäller djur som används för avel och deras könsceller och embryon samt införsel av dessa

7 §

Härstamningsbevis och identitetshandling

När avelsdjur eller deras könsceller eller embryon säljs, köps eller förmedlas eller överläts utan vederlag inom en medlemsstat eller från en medlemsstat till en annan eller förs in till Finland från någon annan stat än en medlemsstat ska de åtföljas av ett härstamningsbevis eller en identitetshandling som uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens lagstiftning.

Det är de stambokförande sammanslutningarna som ska utfärda härstamningsbevis och identitetshandlingar. Ett härstamningsbevis för könsceller eller embryon får dock utifrån de uppgifter som en stambokförande sammanslutning har gett utfärdas av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djurhälsa godkänd aktör som bedriver artificiell reproduktion.

Närmare bestämmelser om innehållet i härstamningsbevis utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §

Införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon

Vid införsel av andra levande djur som används för avel än hästdjur till Finland från någon annan stat än en medlemsstat ska djuret vara infört i en stambok som förs av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djuravel godkänd stambokförande sammanslutning som är verksam i någon annan stat än en medlemsstat.

Vid införsel av levande djur som används för avel till Finland från någon annan stat än en medlemsstat, ska för Tullen uppvisas djurets härstamningsbevis eller identitetshandling, bevis över att djuret kommer att införas i stambok eller utlåtande över att kraven för införande av djuret i stambok uppfylls samt uppgift om det som avses i 1 mom. Om ett djur som används för avel är dräktigt när det förs in, ska dessutom ett intyg över dräktigheten uppvisas för Tullen.

Vid införsel av könsceller eller embryon från djur som används för avel till Finland från någon annan stat än en medlemsstat, ska härstamningsbevis för könscellerna eller embryona samt behövlig utredning över bedömningen av donatordjuret uppvisas för Tullen. Vid införsel av könsceller eller embryon från andra djur som används för avel än hästdjur ska för Tullen dessutom uppvisas utredning över att donatordjuret är infört i en stambok som förs av en i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning om djuravel godkänd stambokförande sammanslutning som är verksam i någon annan stat än en medlemsstat. Vid införsel av könsceller eller embryon från hästdjur ska ett utlåtande över att donatorhästen uppfyller kraven på införande i stambok uppvisas för Tullen.

Livsmedelssäkerhetsverket utfärdar det intyg som avses i kommissionens beslut 96/509/EG om fastställande av härstamnings- och zootekniska krav för import av sperma från vissa djur.

Närmare bestämmelser om utredningar som gäller införsel av djur som används för avel samt deras könsceller och embryon samt om innehåll i utredningarna med tanke på olika djurarter får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4 kap.

Myndigheter

9 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Den allmänna styrningen av och tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av den-

na lag och Europeiska unionens lagstiftning om djuravel hör till jord- och skogsbruksministeriet.

10 §

Livsmedelssäkerhetsverket

Livsmedelssäkerhetsverket styr och utövar tillsyn över djuravelsverksamheten. Livsmedelssäkerhetsverket godkänner dessutom sammanslutningar som för stambok samt sköter tillsynsuppgifter som gäller denna lag så som föreskrivs nedan.

11 §

Tullen

Tullen utför uppgifter som gäller införsel av djur som används för avel och deras könsceller och embryon och tillsynen av denna så som föreskrivs nedan.

5 kap.

Tillsyn och administrativa tvångsmedel

12 §

Tillsyn

Livsmedelssäkerhetsverket utövar tillsyn över de stambokförande sammanslutningarnas verksamhet när de utför uppgifter som föreskrivs i denna lag.

Tillsyn över införseln av djur som används för avel samt deras könsceller och embryon utövas förutom av Livsmedelssäkerhetsverket även av Tullen.

Livsmedelssäkerhetsverket får anlita regionförvaltningsverken som hjälp vid tillsynen.

13 §

Inspektionsrätt

Livsmedelssäkerhetsverket har rätt att för tillsynen över stambokförande sammanslutningars verksamhet inspektera deras lokaler samt att av

sammanslutningen eller dess representant få handlingar och uppgifter som behövs för inspektionen. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Med handlingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt.

Den stambokförande sammanslutningen eller dess representant ska på Livsmedelssäkerhetsverkets begäran lämna behövlig hjälp vid inspektionen.

Vid en inspektion ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

14 §

Återkallande av godkännande av stambokförande sammanslutning

Om en stambokförande sammanslutning inte uppfyller förutsättningarna för godkännande eller om den underlåter att iaktta eller bryter mot vad som i denna lag föreskrivs om skyldigheterna i verksamheten i fråga, ska Livsmedelssäkerhetsverket ge sammanslutningen en skriftlig uppmaning att avhjälpa bristen. I uppmaningen ska Livsmedelssäkerhetsverket ange en tidsfrist inom vilken den stambokförande sammanslutningen ska avhjälpa de brister, underlåtenheter och överträdelser som har konstaterats, om inte en tidsfrist är uppenbart onödig.

Om den stambokförande sammanslutningen inte avhjälper en brist i förutsättningarna för godkännande inom den tid som anges i uppmaningen att avhjälpa bristen, ska Livsmedelssäkerhetsverket helt eller delvis återkalla godkännandet av sammanslutningen. Livsmedelssäkerhetsverket ska helt eller delvis återkalla godkännandet även när den stambokförande sammanslutningen inte inom utsatt tid avhjälper en underlåtenhet eller överträdelse som gäller skyldigheterna i dess verksamhet och det med avseende på helheten av de krav som ställs på sammanslutningen är fråga om ett fel eller en försummelse av väsentligt och allvarligt slag.

15 §

Förbud mot användning

Livsmedelssäkerhetsverket kan förbjuda användningen av djur som avses i denna lag och deras könsceller och embryon vid avelsverksamhet, om de inte uppfyller de krav som ställs i denna lag.

Livsmedelssäkerhetsverket har rätt att av den som utövar avelsverksamhet eller importerar djur som används för avel samt deras könsceller och embryon få de uppgifter som behövs för att utfärda i denna paragraf avsedda förbud, om det finns skäl att misstänka att djuren eller deras könsceller eller embryon inte uppfyller de krav som ställs i denna lag.

Ett förbud ska vara tidsbundet, om den brist som utgör grunden för förbudet är möjlig att avhjälpa. Förbudet ska upphävas utan dröjsmål när bristen har avhjälpits. Förbudet ska iakttas även om ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten av beslutet eller bestämmer att verkställigheten ska avbrytas.

Livsmedelssäkerhetsverket får förena ett förbud med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

6 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Register över stambokförande sammanslutningar

Livsmedelssäkerhetsverket för register över de stambokförande sammanslutningarna. Registret är en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem, som avses i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Den lagen tillämpas på registret och på handlingar, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I registret antecknas datum för godkännande av en sammanslutning som stambokförande sammanslutning, kontaktuppgifter för den stam-

bokförande sammanslutningen, uppgifter om vilken djurart eller ras och linje som sammanslutningen godkänts att föra stambok över samt uppgifter om nedläggning av verksamheten eller återkallande av godkännande. När det gäller stambok som förs över hästdjur görs det i registret dessutom en anteckning om i vilken medlemsstat den stambok som gäller den ursprungliga rasen förs. Livsmedelssäkerhetsverket publicerar elektroniskt en förteckning över de stambokförande sammanslutningarna, där ovan avsedda uppgifter, som Europeiska unionens lagstiftning förutsätter, ingår.

Med avvikelse från det som i 12 § i lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem föreskrivs om avförande av uppgifter ur landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem, avförs de uppgifter som avses i denna paragraf ur registret tre år efter det att den stambokförande sammanslutningen har meddelat att verksamheten lagts ned eller godkännandet har återkallats.

Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas vid registrering av uppgifter och vid publicering av förteckningen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

17 §

Myndigheters rätt att få uppgifter och utlämnande av uppgifter

Livsmedelssäkerhetsverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att av en statlig myndighet få sådana uppgifter om en stambokförande sammanslutning, eller om en sammanslutning som ansöker om att få föra stambok, som gäller sammanslutningens ekonomiska ställning och affärs- eller yrkesverksamhet eller andra betydande omständigheter som med tanke på iakttagandet av bestämmelserna i denna lag är nödvändiga för behandlingen av ärenden som avses i denna lag.

Sådana uppgifter om ekonomisk ställning och affärs- eller yrkeshemlighet som gäller en stambokförande sammanslutning, eller en sammanslutning som ansöker om att få föra stambok, och

som har erhållits vid utförandet av ett uppdrag enligt denna lag, får trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott.

Trots sekretessbestämmelserna får Livsmedelssäkerhetsverket till ett behörigt organ inom Europeiska unionen lämna ut sådana uppgifter som annars är sekretessbelagda, som har fått vid verkställandet av denna lag och som behövs för att utöva tillsyn över att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

18 §

Beslutsavgift

Bestämmelser om de avgifter som tas ut för beslut som Livsmedelssäkerhetsverket fattat med stöd av denna lag finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Beslut som avses i 14 och 15 § i denna lag är avgiftsfria.

19 §

Handräckning

Bestämmelser om Livsmedelssäkerhetsverkets rätt att få handräckning för att förrätta en inspektion finns i polislagen (872/2011).

20 §

Djuravelsförseelse

Den som uppsåtligen bryter mot bestämmelsen i 6 § om införande av djur i stambok, bestämmelsen i 7 § 2 mom. om skyldigheten att utfärda härstamningsbevis eller identitetshandling eller det förbud som avses i 15 §, ska för *djuravelsförseelse* dömas till böter.

21 §

Ändringssökande

Ändring i Livsmedelssäkerhetsverkets beslut får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Ändring i sådana beslut av förvaltningsdomstolen som gäller beslut som avses i 14 och 15 § får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Ändring i förvaltningsdomstolens beslut i andra ärenden får sökas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Bestämmelser om sökande av ändring i Livsmedelssäkerhetsverkets beslut om avgift finns i 11 b § i lagen om grunderna för avgifter till staten.

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen om husdjursavel (794/1993).

23 §

Övergångsbestämmelser

Beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning som fattats med stöd av lagen om husdjursavel förblir i kraft.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av djurskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till djurskyddslagen (247/1996) en ny 29 §, i stället för den 29 § som upphävts genom lag 1430/2006, som följer:

29 §

Behörighet för artificiell reproduktion av djur

Nötkreatur, svin, får, getter och hästdjur får semineras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av djurarten i fråga ingår. Embryoöverföring på nötkreatur och hästdjur får utföras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering ingår samt en anknytande examensdel där krav på yrkesskicklighet för embryoöverföring på djurarten i fråga ingår.

Rävar och finnsjubb får semineras av den som har avlagt en examen där krav på yrkesskicklighet för seminering av djurarten i fråga ingår.

Nötkreatur, svin, får, getter, rävar och finnsjubb hos en djurinnehavare får semineras av djurinnehavaren och av dennes anställda, förutsatt att den som seminerar har avlagt en examensdel där krav på yrkesskicklighet för seminering av djurarten i fråga ingår.

Hästdjur får semineras på insamlingsstationer för sperma och på mottagningsstationer för sperma av den som har genomgått utbildning som ger behörighet för seminering av hästar. Detta ska ske under överinseende av en veterinär och på dennes ansvar.

Närmare bestämmelser om krav på yrkesskicklighet för seminering och embryoöver-

föring för respektive djurart får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Sådana tillstånd för utövande av artificiell reproduktion av djur som beviljats med stöd av la-

gen om husdjursavel (794/1993) eller hästhus-hållningslagen (796/1993), som är i kraft när denna lag träder i kraft, ger rätt att fortsätta med att utöva artificiell reproduktion av djur i enlighet med tillståndet också när denna lag har trätt i kraft.

Lag

om ändring av hästhushållningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i hästhushållningslagen (796/1993) 2, 3 och 5 kap. samt 13 och 16 §, av dem 13 § sådan den lyder i lag 1208/1994,
ändras lagens rubrik, 1, 2 och 6 §, 7 § 2 mom. samt 11, 12 och 15 §,
av dem 1 § sådan den lyder i lag 1208/1994, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1208/1994 och 15 § sådan den lyder i lagarna 730/1995 och 670/1999, samt
fogas till 7 § ett nytt 3 mom. som följer:

Lag

om hästtävlingar

1 §

Tillämpningsområde

I tävlingsverksamhet med hästdjur, nedan *hästar*, ska iakttas vad som föreskrivs nedan.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om lagen om användning av avkastningen av totospel för främjande av hästuppfödning och hästsport (1055/2001) innehåller bestämmelser som avviker från denna lag, ska de tillämpas i stället för denna lag.

6 §

Tävlingsregler

Tävlingsreglerna ska innehålla maximi- eller minimikraven för deltagande i en tävling, bedömningen vid tävlingen samt de pris som kan vinnas i tävlingen.

Tävlingsreglerna får inte vara diskriminerande för hästar som är registrerade i andra medlemsstater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för hästar som härstammar från andra medlemsstater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7 §

Tillämpning av diskrimineringsförbudet

— — — — —
Trots diskrimineringsförbudet får högst 20 procent av prissumman avsättas för att trygga, utveckla och förbättra avelsverksamheten.

Centralorganisationerna för hästhushållning ska årligen lämna en rapport till jord- och skogsbruksministeriet om de tävlingar som avses i 1 mom. och om grunderna för fördelningen av de medel som avses i 2 mom.

11 §

Myndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet övervakar tävlingsverksamheten med hästar enligt vad som föreskrivs i 6 och 7 §.

Bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets rätt att vid behov få handräckning vid utförandet av en inspektion finns i polislagen (872/2011).

12 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet har rätt att av den som ordnar hästtävlingar eller av en representant för denne få de handlingar och uppgifter som behövs för tillsynen över tävlingsverksamheten samt rätt att utföra inspektion i dennes lokaler. Inspektioner får dock inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Med handlingar avses även material som skapats eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt.

15 §

Hästtävlingsförseelse

Den som uppsåtligen gör sig skyldig till diskriminering enligt 6 eller 7 § ska för *hästtävlingsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Beslut om godkännande av stambokförande sammanslutning som fattats före ikraftträdandet av denna lag förblir i kraft.

På ansökningar som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 18 mars 2014